

Itsenäisyyspäivän puhe

Kunnioitetut sotiemme veteraanit ja lotat, hyvät läsnäolijat

Tänään itsenäisyyspäivänä olemme kokoontuneet tänne sankarihautoille kunnioittamaan ja muistamaan sodissa kaatuneita sankarivainajiamme sekä osoittaaksemme syvää kiitollisuutta menneille sukupolville siitä, että saamme seistä täällä vapaan maan kansalaisina.

Kun kansakunnan käännekohtiksi muodostuneista hetkistä tulee kuluneeksi täysiä kymmenvuotia tai vuosisatoja, saa se myös yksittäiset kansalaiset muistelemaan ja tarkastelemaan omia juuriaan, sukujensa historioita sekä yksittäisten ihmisten vaiheita. Kuluneen vuoden aikana olen jälleen saanut lukea eri medioista useita kertomuksia siitä, miten kirjeiden, kirjojen ja arkistojen kautta yksityishenkilöt ovat onnistuneet täydentämään oman

suvun tarinoita, tulleet tietoisemmiksi niistä ja saaneet samalla lisää muistelun aiheita.

Viime lauantaina eri puolilla Suomea, kuten täällä Salossakin, hiljennettiin muistamaan talvisodan alkamisen 80. vuosipäivää. Tuolloin 80 vuotta sitten Suomen 22. itsenäisyyspäivää vietettiin monella tapaa hyvin erilaisissa olosuhteissa. Silloinen presidenttimme Kyösti Kallio totesi itsenäisyyspäivän puheessaan kansamme joutuneen viettämään itsenäisyyspäivää olosuhteissa, jotka järkyttivät kaikkien mieliä. Noin viikkoa aikaisemmin Suomi oli joutunut tahtomattaan sotaan vihollisen hyökättyä pitkin rajaa Petsamosta Rajajoelle ja Hankoniemeen saakka. Samalla presidentti lausui puheessaan suurimman tunnustuksensa Suomen kansalle, jonka hän kuvaili yksimielisenä suojaavan kotejamme ja isiemme perintöä.

Syttynyt sota muutti monen ihmisen elämän odottamatta ja peruuttamattomasti. Oma isoisäni oli aloittanut

varusmiespalveluksensa 2. syyskuuta 1939. Sulkiessaan kotioven ja lähtiessään suorittamaan asevelvollisuuttaan ei hänellä ollut aavistustakaan siitä, että tulisi muutamaa kuukautta myöhemmin puolustamaan Suomen itsenäisyyttä osallistuen talvisodan taisteluihin Vienen Karjalassa ja edelleen jatkosodassa lopulta Ihantalassa vakavasti haavoittuen.

Raskaimman taakan sotavuosista ovat kuitenkin kantaneet karjalan evakot. Heistä jokainen, mahdollisten sodassa kaatuneiden sukulaisten ja perheenjäsenten lisäksi, menettivät myös kotinsa. Oma isoäitini lähti lapsuudenkodistaan Karjalan kannakselta talvisodan ensimmäisen päivän iltana ja vietti 80 vuotta sitten itsenäisyyspäivää sen hetkisessä sijoituspaikassa Hirvensalmella, jossa tuolloin 9-vuotiaan tytön sotatalvi kului rauhan tuloa odotellen.

Talvisodasta muodostui tapahtuma, jossa Suomen kauan kaivattu itsenäisyys oli ensimmäistä kertaa uhattuna. Sota yhdisti kansalaiset eri yhteiskuntaluokista ja poliittisista taustoista yhdeksi rintamaksi puolustamaan saavutettua

vapautta suurta vihollista vastaan. Muodostui talvisodan henki, joka oli keskeisimpiä tekijöitä itsenäisyytemme säilymisessä.

Näin itsenäisyyspäivänä on hyvä pohtia, mitä itsenäisyys meille merkitsee. Kuluneen viikon aikana esitin myös oppilailleni kysymyksen, mitä itsenäinen Suomi merkitsee heille. Useat heistä kuvailivat itsenäisyyden merkitsevän ennen kaikkea sitä, että Suomella on oikeus tehdä omat valintansa ja päättää itse asioistaan. Meillä on mahdollisuus valita oma suuntamme ja kumppanimme. Globaalissa maailmassa Suomi onkin valinnut avoimuuden ja kansainvälisyyden suunnan, sillä sulkeutuminen on uhka itsenäisyydelle. Toisena keskeisenä asiana nousi esille omat puolustusvoimat. Suomi pyrkii ylläpitämään sotilaallista puolustusvalmiuttaan sekä huolehtimaan turvallisuudesta yhteistyössä puolustusvoimien, viranomaisten ja maamme aktiivisen järjestökentän kanssa, jossa maanpuolustusyhdistyksillä on tärkeä rooli. Yksi ryhmä tiivistä itsenäisyyden merkityksen ajatukseen ”kaveria ei jätetä”. Tämä oli selvää jo sodan aikana ja samanlainen

lähimmäisistä huolehtimisen ja välittämisen kulttuuri on Suomessa edelleen vahva.

Itsenäisyyspäivä on tärkeä osa suomalaista traditiota. Tämä on päivä, jolloin saamme muistella kansakuntamme vaiheita, kunnioittaa aiempien sukupolvien, erityisesti veteraanien ja lottien tekemää työtä ja uhrauksia sekä välittää muistoja ja perinteitä myös jälkipolville. Itsenäisen Suomen historian tunteminen on edellytys Suomen kansakunnan kehitykselle ja tulevaisuuden ymmärtämiselle. Tämän päivän Suomi on rakennettu aiempien sukupolvien kovalla työllä, taistelulla ja sisulla. Ja me kaikki olemme osa tätä tarinaa.

Hyvät ystävät, haluan toivottaa teille kaikille sekä lähimmäisillenne arvokasta, juhlallista sekä ilon täyteistä itsenäisyyspäivää!